

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
M. Popovich, Secretary.
Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
Видка Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ролі вулиці Річард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.
Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЗАПОВІТІ ВЕЛИКОГО КИТАЙСЬКОГО РЕВОЛЮЦІОНЕРА.

Дня, 12. березня, 1925 р. помер в Пекіні великий революціонер великого китайського народу д-р. Сун-Ят-Сен. Про його смерть донесли нам короткі вісті буржуазних телеграфічних агентств. Вони донесли навіть про його смерть тоді, коли він ще був живий, але тільки тепер, коли наслідки робітничих часописів в Європі, ми можемо дещо більше сказати про смерть цього великого революціонера і його останні заповіті.
Д-р. Сун-Ят-Сен був організатором і провідником визвольного руху китайського народу, що боровся проти наступу на Китай європейських та американських капіталістів. Для цього він організував партію Гомідан, оселився в Європу, в Польщу, в Росію і розпочав боротьбу на два фронти: проти чужинських капіталістичних хижаків, що захопили цілі китайські приморські провінції в свої руки і встановлюють в китайському народі його багатства і останні соки а його самого загрозиють опією; і проти мандаринів (помічників) Північного Китаю, які бешадним визиском і ріжкими внутрішніми війнами розривали на часті тіло китайського трудового народу.
Д-р. Сун-Ят-Сен був революціонером-націоналістом, але націоналізм боротьбу він розумів — визволення китайського народу з під гнету чужих і своїх капіталістів. Тому націоналістичний визвольний рух трудового китайського народу під проводом д-ра Сун-Ят-Сена віталю революційне робітництво цілого світа.
Умираючи (дещо перед смертю) д-р. Сун-Ят-Сен в своєму заповіті до організованої ним партії каже:

"Я просять 40 років свого життя справі національної революції, що має на меті забезпечити рівноправність і свободу для Китаю. Сорочатий досвід примає мені до непохитного переконання, що для того, щоб досягти цієї мети, ми повинні згуртувати маси і об'єднати їх до всіма народами, що ставляться до нас, як до рівних". А таким народом, що ставиться до нас, як до рівних, є народ Радянських Республік, що сам недавно повалив у себе і чужих і своїх капіталістів та не стремить захоплювати чужі країни, але щиро бачав всім поневоленим народам визволення з лаб капіталу. Тож перед своєю смертю, д-р. Сун-Ят-Сен покликав до себе політичне бюро партії Гомідан та разом з ним склав і сам підписав відому до Центрального Комітету С.Р.С.Р. такого змісту:

"Дорогі товариші! В той час, як я лежу в недузі, проти якої люде є безпомічні, моя думка звернена до Вас і до долі моєї партії та моєї країни. Ви стоїте на чолі Союзу вільних республік, — тої великої спадщини, що її залишив поневоленому народові світу безсмертний Ленін. За допомогою цієї спадщини жертва імперіалізму неминуче досягнуть воли й визволення від цього міжнародного зла, основи якого є дикія-зависають в робочих країнах, війнах та несправедливостях. Я завжди писав себе партію, що як в завжди сподівався, буде завжди з нами в історичній роботі над останнім визволенням Китаю та інших виснажених країн від цього імперіалістичного зла.
Волею долі я повинен залишити свою справу нескінченно і передати її тим, хто, залучивши вірній основам і науці партії, тим самим стане справжнім моїм спадкоємцем. З цією метою я доручив партії бути постійно в контакті з Вами. Я твердо вірю у підтримку моєї країни в Вашого боку, як і до цього часу.
Прощаючи з Вами, дорогі товариші, я хочу висловити надію, що незабаром настане день, коли С.Р.С.Р. вітатиме у могутньому вільному Китаю друга і союзника та що в великій боротьбі за визволення поневолених народів світу обидва союзники плууть до перемоги плечем-плечем.
З братерським привітанням Сун-Ят-Сен."

До останньої хвилини свого життя Сун-Ят-Сен піклувався долею своєї партії і дана її поради в дальній праці. Він говорив своїм однопартийцям, що успіх національної революції залежить від загальних революційних інтересів і від затримання звязку з народом Радянських Республік та всесвітнім пролетаріатом. Перед смертю він прикликав членів своєї родини і сказав їм:
"Я нічого не бачив, що належало-б мені особисто. Коли-б після мене залишилось хоч-б одне дитя, я бажав-б себе за негідним, для якого революція була лише забавкою. Я завжди писав себе свою справу, як є загальною власністю революції".
Останнім бажанням Сун-Ят-Сена було — поховати його в місті Нанкін, де після побідої революції 1911 року сформовано було перший китайський революційний уряд і Сун-Ят-Сена проголошено президентом.
Коли стало відомо в Пекіні, що Сун-Ят-Сен помер, то на будинку радянського посольства і будинках консулатів було спущено червої прапори. Радянський представник в Китаю, Карахан, в супроводі видатніших членів партії Гомідан, прийшов вклонитися праху Сун-Ят-Сена.
На одне посольство капіталістичних країн в Китаю не скало спустити прапорів на своїх будинках. Воно й не диво. Сун-Ят-Сен був їх найбільшим ворогом і віддання пошани цьому революціонеру з їх сторони було-б лицемірством і образою для покітного.
Співчуваючі телеграми до партії Гомідан надіслали від уряду С.Р.С.Р., від Сталіна, секретаря Р.К.П. і від Комуністичного Інтернаціоналу. Голова Випрому Комітету т. Зіновєв в телеграмі до Ц.К. Гомідану між іншим каже:
"Національний революційний рух китайського народу має велике історичне значіння. Комуністичний Інтернаціонал з величезною увагою слідкує за боротьбою китайського народу. Комітети знає, що робітничий клас Китаю тільки що виходить на історичний шлях і її членів велике майбутнє. Висловлюючи співчуття В. І. Леніна, Комуністичний Інтернаціонал учить робітничий клас Китаю всіма силами підтримувати національний революційний рух народів Сходу і особливо Китаю. Висновочий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу зробить все залежне від нього, щоб з'єднати широким масам працюючих усього світу велике значіння праці Сун-Ят-Сена".

Так революційні працючі маси і їх авангард — Комуністичний Інтернаціонал шанують дійсних провідників національно-революційного визвольного руху, провідників, що борються ще в передкохах Ліги Націй, але на революційному фронті в бовнях рядях свого народу.
Таким провідником був д-р. Сун-Ят-Сен і з його смертю поневолені працючі китайський народ втратив одного із своїх найближчих вождів в боротьбі за визволення з капіталістичного ярма.
Робітник.

НІМЕЦЬКЕ РОБІТНИЦТВО Й СЕЛЯНСТВО ЄДНАЮТЬСЯ.

Ленін майже на кожному місці у всіх своїх творах, промовках чи статтях вказував на те, що пролетаріат для остаточної своєї перемоги і зміцнення своєї диктатури після перемоги, мусить найшляхетніш зв'язатись із сільським пролетаріатом та незаможним селянством.
Це має значіння не тільки для країн, де селянство має значну перевагу, в країнах не-промислових, але воно має теж значіння для країн з індустріальним пролетаріатом, до яких належить і Німеччина.
Початок злуки міста з селом в Німеччині зробила берлінська організація комуністичної партії, яка 8. лютого ц. р. організувала день злуки берлінського пролетаріату з близькими до Берліну селами.
Вже з самого ранку того дня всі товариші, що заранні згодились вийти на міські, почали гуртом збиратись на стадіоні, несучи з собою те газети, та брошури, то книжечки та інші дарунки для села. Кожний з робітників, що від'їжджав на село знав, що це поїздка не для розваги, а серйозна робота.
Не можемо собі уявити того великого здивування, тієї сердешної радості, з якою зустрічали селянство комуністів, робітників Берліну, у себе вдома. Сьогоднішня злука якраз це доказала на ділі.
Грунт для злуки закладений, його не злізе ніяка брехня про "комуністичну заразу". Й треба лише дальше культивувати, розвивати та поглиблювати, а результати безумовно будуть гарні.
Ці перші кроки злуки пролетаріату а селом показали на ділі значення впливу, який до цього часу мали в селі чорно-білі-червоної та чорно-червоної німецькі фашисти, що на всіх перехрестях Берліну кричали про "небезпеку більшовизації Німеччини".
Німецька компартія знайшла твердий ґрунт на селі: сільський пролетаріат, фронтіквік-боєвиків імперіалістичної війни та молодих півнів, що зараз почали вести революційну працю серед німецького селянства.
Ленін.

Тільки тепер зрозуміло ро- бітництво, якою помилкою було те, що воно до цього часу так мало звертало уваги на село. Сьогоднішня злука якраз це доказала на ділі.
Грунт для злуки закладений, його не злізе ніяка брехня про "комуністичну заразу". Й треба лише дальше культивувати, розвивати та поглиблювати, а результати безумовно будуть гарні.
Ці перші кроки злуки пролетаріату а селом показали на ділі значення впливу, який до цього часу мали в селі чорно-білі-червоної та чорно-червоної німецькі фашисти, що на всіх перехрестях Берліну кричали про "небезпеку більшовизації Німеччини".
Німецька компартія знайшла твердий ґрунт на селі: сільський пролетаріат, фронтіквік-боєвиків імперіалістичної війни та молодих півнів, що зараз почали вести революційну працю серед німецького селянства.
Ленін.

ЯК ВИГЛЯДАЄ МІЛІТАРИЗМ ФРАНЦІЇ.

"Іманіте" від 17. лютого сподіває про надзвичайно цікавий винахід, а саме про винахід приладу, за допомогою якого, шляхом впливу на нього радіохвиль, літак має змогу підноситись, летіти, планувати, знизуватись, сідати на землю без літача. Бездротний телеграф заміняє літача. Бездротний телеграф — мозок літака. Новий апарат в стані підноситись до недосяжених досі височин, летіти з незалежною досі швидкістю. Якійсь надсланий цим апаратом з Марседа падекет може бути в Тунісі через півтори години по надсланню!
Цей впрот фантастичний винахід використовує французький уряд: буде вже кілька таких апаратів. Але який буде його ужиток? А ось який:
"Людська наука — чудова річ" — пише "Іманіте". "Так, але як використовуватимуть цей винахід? Бомбардування "ворожих" міст, беззахисного населення... Майбуття війна покаже багато цікавого. Капіталізм зуміє використати в своїх цілях чудесну машину. Пролетаріат повинен піднятися, аби наблизився день, коли винаходи вчених стонуть нарешті на службу у праці, встановлятимуть поміж людьми тісний і швидкий зв'язок, який гратиме першорядну роль в житті майбутнього суспільства".
Що-ж таке сучасний милітаризм Франції, що його ретельно обслуговують французькі вчені, техніки-інженери, винаходці й всі ті "intellektuals", що всюди й повсякчас видають свої сили, знання і працю службі панам з великої буржуазії. Малий екскурс до цієї царини французької дійсності особливо цікавий в переддень нової Вашингтонської комедії "роззброєння", аржаніваної президентом від нойорської біржі мільярдєрів Куандом, і в добу нового... надина курсу франків. Ось інформація в "Berliner Tageblatt".
"Час служби в французькому білому війську — 18 місяців; набір рекрутів відбувається двічі на рік (в травні і листопаді) по 120 тисяч осіб кожен раз. Що-ж до "кольорових", то час їх служби виноситься в Аджіри два роки, Тунісі, західній і середній Африці та Індокитаю 3 роки, в Тонкіні 5 років. Часпис доводить, що тепер, за останні 3 роки, французьке військо збільшується з

В КРАЇНІ НЕВОЛИ І СЛІЗ.

ПОЛЬСЬКА ШЛЯХТА НЕ МОЖЕ ЗАСПОКОЯТИСЯ.

Берлінські газети вміщають повідомлення з Варшави про нові масові арешти комуністів, що відбулись в ріжких містах Польщі "за розпорядженням міністра внутрішніх справ Ратайського. Особливо догдувала поліція в Лодзі, де вона арештувала 145 комуністів, у тому числі 30 жінок. Масові арешти вчинено також у Домброві та Сосновцих. Під час арештів конфісковано також багато революційної літератури. Арешти й труси в ріжких містах Польщі продовжуютьсся.

"ДІЛО" ПРО ЗАКОН В СПРАВІ ЧУЖОЗЕМНИХ ПІДДАННИХ.

Львівське "Діло" вміщує надзвичайно цікавий документ, що свідчить про те, в яке становище ставить сотні тисяч населення ухвалений соймак закон про чужоземців.

ШУКАЮТЬ "ТАЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ".

По багатьох містах Білорусі поліція приступила до масових арештів і трусів політичних діячів та рядових робітників.

НОВИЙ ПОХІД ШЛЯХТИ ПРОТИ КРЕСІВ.

Кресова влада відновила похід проти українського суспільства. В останньому часі систематично розганяють зібрання місцевих громадських діячів, забороняють організацію митингів. Воеводи покликуються на те, що міністерство внутрішніх справ надіслало їм тай-

ти по всій території польської держави, за винятком Львівського, Станіславського, Тарнопольського, Подільського, Новгородського й Віленського воєвудств".
Коментуючи цей документ "Діло" пише:
"По мудрому розпорядженню адміністративної влади на Волині старожили Українці мають право жити скрізь, за винятком тих місць, де вони до цього часу проживали.

БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ ЗРОСТАЄ.

Польський уряд дуже збен- теженим загрозливими розмірами безробіття в Польщі, проводить переговори в Австрії про постачання її сільсько-господарчих робочою силою з Польщі.

Урядова преса повідомляє, що Австрія до весни 1925 року відчуває велику потребу в сільсько-господарчих робітниках.

Австрійський уряд ніби то згодився влітнути на австрійських поміщиків так, щоб вони прийняли до себе на роботу частину сільсько-господарчих робітників Польщі.

Українські газети зазначають, що австрійські поміщики, користуючись голодом у Польщі, згодні прийняти до себе на роботу частину польських сільсько-господарчих робітників на надзвичайно тяжких, майже кричущих умовах.

Львівські газети закликають українських селян бути обережними, бо польський уряд збирається повторити той самий досвід, який він колись зробив з відсилкою українських селян на роботи до Франції.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

року на рік шорше, ніж до війни. Що правда — Франція мала в 1914 р. 45 піших дивізій, 685 батальонів; в 1924 р. має 32 дивізії, 477 батальонів. Але: в 1914 році на кожний активний батальон було два скорострільні гармати, себ-то всього 1.370. Нині їх є — 10,500; (себ-то по 22 на батальон). В 1914 р. Франція мала 148 важких батарей; нині має їх 1,370. До війни танків у неї не було. Тепер їх 5,800. "Знаеміте роззброєння", до якого треба додати подану в цих днях в французькій палаті комуністичним послом Рено Жаном інформацію про те, що в наслідок "зменшення" війська Франція має тепер на 1.6 більше війська, ніж мала його в 1919 році. Доведення кількості війська до стану 1913 р., себ-то зменшення його на 100 тисяч осіб, дає-б, зі слів Рено Жана, економію в кілька мільонів франків.

Аргумент тов. Рено Жана, що до економії, не міг звичайно вилити на французьких парламентарних мілітаристів. Адже-ж за кілька днів перед тим вони чули цифри бюджету і тих боргів, які поробила

Франція. А ці цифри кольо- салні. Загальний борг Франції (внутрішній і зовнішній) складав на листопад 1924 р. вже 319 з лишком мільярдів франків, рахуючи зовнішній борг в паритеті рівним 40 мільярдів франків. У цей же борг на 31 грудня 1923 р. складав 312 мільярдів. Отже протягом одинадцяти місяців він зріс на 7 з лишнім мільярдів франків (зовнішній борг на 893.9 мільйонів франків, а внутрішній на 6,678.1 мільярд франків). Що-ж може означати для банкрутуючої Франції це якась паразайвих мільйонів франків, які, до речі сказати, продовжують вперто падати й падати. Мілітаризмові планувати на економічні перестороги. Франк падає катастрофічно, заборгованість йде велетенськими кроками вперед, фінансова Франція руйнується, але на томісь во- на... має десятки тисяч танків, величезні ескадри літаків, збільшене військо. Порожні скарбниці й озброєння до зубів — ось характерні риси сучасної прекрасної республіки демократичних паціфістів єврейського гатунку.

Мих. III—Г.

СХІДНА ГАЛИЧИНА В МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТАХ.

(Історична справа.)

Східна Галичина — уламок колишньої Австро-Угорської імперії, розматованої державами переможцями після капітуляції централійних держав, розбитих у світовій війні 1914—1918 року.

В порядку здійснення "права на самовизначення народів" проголошеного державами переможцями, Східна Галичина проголошує себе в 1918 році республікою.

В цей час засідає й паризька мирова конференція, що швидко пече угоди: Версальську, Сен-жерменську, Нелвінську, Севрську.

На паризькій конференції Східна Галичина розглядається учасниками конференції, як самостійна держава й цей погляд конференції на Східну Галичину, як самостійну республіку, фіксується в низці міжнародних угод, складених паризькою конференцією.

Версальська угода.

В цій першій документі, що фіксує здобичи світової війни, Поль-

ща — вже держава. Але Версальська угода досить виразно відшиває Польщу від Східної Галичини, розглядає її, як окрему державу одніцю.

Пакт VIII. Версальської угоди чорним по білому зазначає, що територія Польщі має складатись "виключно з земель з безумовно польським населенням". Ясно, що Версальська угода ні в якому разі не розглядає Східну Галичину, як частину Польщі.

Постанова Найвищої Союзної Ради від 25 червня 1919 року.

Польща незadowolена цим пактом Версальської угоди, використовує неусталеність правових відносин і суперечність інтересів головних імперіалістичних держав, що борились на паризькій конференції, а головне спекулюючи на боротьбі з більшовиками, змагається приєднати до себе Східну Галичину силою зброї. В осени 1918 р. Польща рушила свою армію в Східну Галичину.

Коли виявилася поразка

східно-галицької армії Найвища Союзна Рада постановою 25. червня 1919 року дозволяє Польщі окупувати Східну Галичину до Збруча, розглядаючи цю окупацію, як тимчасову, зазначаючи, що вона провадиться лише для того, щоб забезпечити особисті права й майно "мирного населення Сх. Галичини від небезпеки, що загрожує з боку більшовицьких банд".

Вже самий факт, що держава Антанти вважали за необхідне дозволити Польщі окупувати Східну Галичину, говорить за те, що вони розглядали Східну Галичину, як окрему державу. Ще виразніше це сказано підкресленням постановою Найвищої Союзної Ради тимчасовості окупації, поки істнує загроза правам та майнои "мирного населення Сх. Галичини з боку більшовицьких банд".

Сен-жерменська угода (10. вересня 1919 р.).

якою розшматовується стару Австро-Угорщину, передає формальний суверенітет над Східною Галичиною Антанти й цим знов підкреслює як тимчасовість польської окупації, так і те, що Східна Галичина є окрема державна одніцю.

Постанова Найвищої Союзної ради від 8. грудня 1919 року.

Ця постанова держав Антанти проводить уже формальний державний кордон поміж Польщею й Східною Галичиною — так звана лінія Корзара.

Севрська угода (10. серпня 1920 року).

Цей міжнародний документ, ще ясніше зазначає, що Східна Галичина окрема самостійна держава, бо провадить державний кордон між Східною Галичиною, як формально самостійною державою одніцюю й Румунією з одного боку, й між Східною Галичиною та Чехословаччиною з другого.

Постанова ради союзних польсів 14. березня 1923 року,

що ствердила фактично існуючі кордони Польщі й цим самим формально передала суверенітет над Східною Галичиною Польщі та санкціонувала анексію Східної Галичини Польшею, стоить у діловитій суперечності до всіх попередніх міжнародних документів і брутально порушує міжнародний правний стан Східної Галичини як окремої державної одніци.

В. Радич.